

2, 3, 4 juni Amsterdam, De Bajes,
20.30 uur
5 juni Utrecht, RASA,
20.30 uur

**Düsseldorfer Schauspielhaus/
Hochschule der Künste, Berlin**

Und die Liebe höret nimmer auf...

Scènes uit vier volksstukken van Ödön von Horváth

**Roberto Ciulli/
Helmuth Schäfer**

Regie Roberto Ciulli
Dramaturgie Helmut Schäfer
Kostuums Klaus Arzberger/Franz Lehr
Toneelbeeld Graf-Edzard Habben
Geluid Markus Meyer
Spelers Frank Arnold
Manuela Brandenstein
Hannes Hellmann
Sabine Herken
Rainer Homann
Cornelia Kempers
Muzzu Muzzolini
Christine Sohn

Een project van de Hochschule der Künste uit Berlijn.
Er is geen pauze.

Ödön von Horváth

'Und die Liebe höret nimmer auf...'

Gedurende het zomersemester van 1979 maakten Roberto Ciulli en Helmut Schäfer samen met 8 leerlingen van de Hochschule der Künste uit Berlijn een collage van scènes uit vier volksstukken van Horváth. Men koos scènes uit de door Horváth zo schitterend beschreven relaties tussen mensen. Deze scènes werden achter elkaar geplaatst en met behulp van reële situaties tot een geheel gemaakt. Als leidraad gebruikte men de overtuiging dat de afzonderlijke stukken van Horváth zo modern zijn dat ze inzicht geven in de beslissende tendenzen van de emancipatorische ontwikkeling van de kunst, zoals die begonnen is sinds 1850. Kenmerk van de scènes van Horváth is dat ze zeer autonoom zijn en in de stukken gelijkwaardige plaatsen innemen. De eenheid komt pas naar voren als men de constructie bestudeert.

De scènes volgen elkaar op zonder hoogtepunten of hoofdpersonen met individuele dramatiek. Dit komt voort uit Horváth's uitgangspunt, waarin hij stelt dat het individu in verval is.

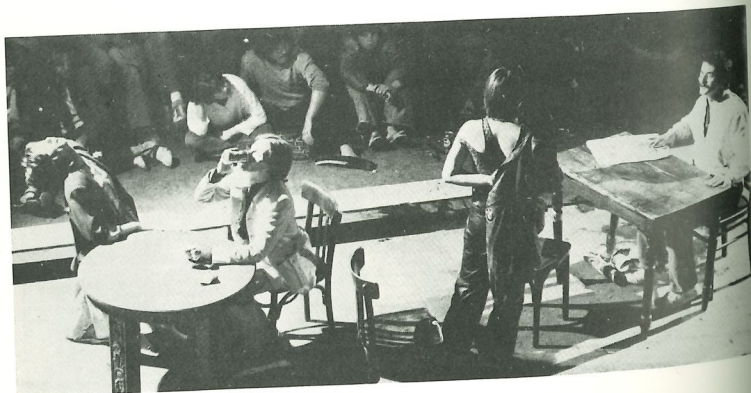
Om zoveel mogelijk toneelmatigheid of ironische afstand uit te bannen, werden tijdens het 2½ maand durende repetitieproces veel scènes aan de werkelijkheid getoetst. Men speelde de teksten in de ondergrondse of in cafetaria's zonder erbij te zeggen dat het om toneel ging. De ervaringen, die zo werden opgedaan (het bewust-niet-willen-luisteren van voorbijgangers; het niets-te-maken-willen-hebben met emotionele woordenwisselingen), werden betrokken in het werkproces en verrijkten de improvisaties.

Horváth over zichzelf

Ik ben geboren op 9 december 1901 in Fiume aan de Adriatische kust, 's middags om kwart voor 5 (volgens een andere overlevering om half 5). Toen ik 1 m 52 groot was ontwaakte Eros in mij, maar voorlopig zonder mij bijzondere problemen te geven (mijn liefde voor politiek was toen al redelijk aanwezig).

Mijn liefde voor de kunst, speciaal voor de schone letteren, ontwaakte relatief laat (toen ik ongeveer 1 m 70 was), maar pas vanaf 1 m 79 was het een drang, weliswaar niet onweerstaanbaar, maar toch. Toen de wereldoorlog uitbrak was ik reeds 1 m 67 en toen hij weer ophield al 1 m 80 (ik schoot in de oorlog zeer snel in de hoogte).

Met 1 m 69 had ik mijn eerste uitgesproken seksuele belevenis – en momenteel, nu ik al lang niet meer groei (1 m 84), denk ik met zoete weemoed terug aan deze dagen vol opgewonden vermoedens. Tegenwoordig dij ik alleen nog uit in de breedte, maar hierover kan ik u niets medelen, want ik heb mezelf immers nog te lief.

Marianne - Alfred

Alfred Ik wist, dat wij elkaar hier zouden treffen
Marianne Hoe wist u dat?
Alfred Ik wist het.

stilte

Marianne Vandaag zou ik graag ver weg willen – vandaag zou je buiten kunnen overnachten.

Alfred Makkelijk

Marianne Houd je van me, zoals je zou moeten doen?

Alfred Ik heb het gevoel van wel. Kom, laten we gaan zitten.

stilte

Marianne Nu gaat het goed met me. Ik zou wel willen zingen. Altijd, als ik treurig ben, wil ik zingen – waarom zeg je niets?

stilte

Alfred Houd je van me?

Marianne Zeker

Alfred Zoals je zou moeten? Ik bedoel, of je mij met je verstand liefhebt?

Marianne Met mijn verstand?

Alfred Ik bedoel, dat je geen onbesuisde dingen zult doen – want daar zou ik geen verantwoording voor kunnen nemen.

Marianne Ach man, tob toch niet, – tob niet, kijk naar de sterren – die zullen nog daar boven staan als wij hier onder de zoden liggen.

Alfred Ik laat me cremeren.

Marianne Ik ook – jij, Oh jij – jij –

stilte

Jij – als een bliksem heb je me getroffen en je hebt me gespleten – nu weet ik het heel zeker.

Alfred Wat?

Marianne Dat ik niet met hem zal trouwen...

Alfred Marianne!

Elisabeth - Politieaan

Elisabeth Wat staart u me toch aan?
Politieaan Is dat verboden?

stilte

U doet me namelijk aan iets denken. Vooral in uw manier van doen. Aan een geliefde dode van me.

Elisabeth Wat praat u daar mystiek over.

stilte

Politieaan U doet alsof u al eens heeft terechtgestaan.

Elisabeth Daarover maakt niemand zich zorgen.

Politieaan Men mag de hoop niet laten varen.

Elisabeth Dat zijn kreten.

stilte

Politieaan Zonder geloof, hoop, liefde is er logischerwijze geen leven. Dat hangt allemaal met elkaar samen.

Elisabeth U heeft makkelijk praten als ambtenaar met een vaste aanstelling.

Politieaan We moeten toch allemaal een keer dood.

Elisabeth Hou op over de liefde!

stilte

Politieaan Juffrouw

Luistert u nu eens goed naar me – ik houd u namelijk al een paar dagen in het oog. Omdat u me immers aan iemand herinnert – een geliefde dode, zoals gezegd.

Elisabeth Wie was die dode dan?

Politieaan Mijn verloofde.

stilte

Wij waren namelijk twee zielen, één gedachte. Maar zij had het aan haar lever en nu ontbreekt me gewoonweg iets. Waarom lacht u?

Elisabeth Zo maar.

stilte

Politieaan U bent blijkbaar zeer verbitterd.

Lees de HOLLAND FESTIVAL-krant: Achtergronden en hoogtepunten uit het programma plus achttien pagina's interviews. Verkrijgbaar in de theaters en concertzalen voor f 1,-. In samenwerking met **NRC** **HANDELSBLAD**

